NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR – 4101-01-03/2013
P/13/165

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/165 – Usuwanie przez powiaty pojazdów i prowadzenie parkingów strzeżonych dla tych pojazdów
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83875 z 24 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Tadeusz Jasiński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83876 z 24 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu, ul. Wiśniowieckiego 136, 33-300 Nowy Sącz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Czerwiński, Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg (dowód: akta kontroli str. 96)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości[1], działania podejmowane przez Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu (PZD), mające na celu realizację zadań związanych z usuwaniem pojazdów z drogi oraz zapewnieniem parkingów strzeżonych dla tych pojazdów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Obowiązki z tego zakresu zostały powierzone dwóm pracownikom PZD, którzy odbyli szkolenia związane tematycznie z usuwaniem pojazdów z dróg oraz wykonywaniem orzeczeń o przepadku na rzecz powiatu pojazdu usuniętego z drogi w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym[2]. Pracownikom tym zostały zapewnione również warunki niezbędne do prawidłowej realizacji zadań z tego zakresu. Na portalu PZD zamieszczono niezbędne informacje o zasadach działania i trybie funkcjonowania jednostki w zakresie dotyczącym usuwania pojazdów z drogi oraz kierowania ich na parking strzeżony.

Nie zadbano o takie uregulowanie realizacji opłat ponoszonych przez właścicieli usuniętych z drogi pojazdów, aby w okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. mogły one stanowić dochód własny Powiatu, zgodnie z art. 130a ust. 6e ustawy Prawo o ruchu drogowym. Oszacowano, że w tym okresie zaniżono dochody Powiatu o 1870 zł. NIK pozytywnie ocenia działania PZD mające na celu wybór podmiotu świadczącego usługi z zakresu usuwania z drogi oraz przechowywania pojazdów. Warunki podpisanej dnia 2 stycznia 2013 r. umowy zabezpieczały interesy zamawiającego, a w tym zastrzegały prawo do kontroli prawidłowości jej realizacji oraz określały kary umowne.

[1] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniow skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.
[2] Dz. U. z 2012 r. poz.1138 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z usuwaniem pojazdów z drogi

Opis stanu faktycznego

1.1. W dniu 13 lipca 2011 r. Zarząd Powiatu Nowosądeckiego uchwalił regulamin organizacyjny PZD, w którym zadania wynikające z przepisów art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym przypisano do zakresu działania Referatu Utrzymania Dróg i Zarządzania Ruchem. Prowadzenie spraw związanych z usuwaniem pojazdów z dróg zostało powierzone przez dyrektora PZD w zakresie obowiązków kierownikowi Referatu Utrzymania Dróg i Zarządzania Ruchem (obowiązującym do 31 maja 2012 r.). W szczególności do obowiązków tego kierownika należało ustalanie opłat za ustalanie opłat za usuwanie pojazdów z dróg Powiatu Nowosądeckiego, a także za wyznaczanie jednostek do usuwania pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Od 1 czerwca 2012 r. prowadzenie spraw związanych z usuwaniem pojazdów z dróg w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym dyrektor PZD powierzył na czas nieokreślony inspektorowi w PZD.

(dowód: akta kontroli str. 8 i 13-15)

W zakresach obowiązków pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z art. 130a ustawy zostały ustalone wzajemne zastępstwa na okoliczność nieobecności.

(dowód: akta kontroli str. 5-17)

1.2. Pracownicy, którym powierzone zostały zadania związane z usuwaniem pojazdów z dróg uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- „Nowelizacja ustawy prawo o ruchu drogowym. Nowy tryb usuwania pojazdów z drogi na koszt właściciela" (T.S. - 28 lutego 2011 r.),
- „Wykonanie orzeczenia o przepadku na rzecz powiatu pojazdu usuniętego z drogi w trybie art. 130a Prawa o ruchu drogowym" (G. Ś. - 7 marca 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 18-19)

1.3. Pracownicy wykonujący czynności z zakresu określonego w art. 130a ustawy mieli zapewnione warunki niezbędne do prawidłowej realizacji zadań związanych z usuwaniem pojazdów z dróg. Ich stanowiska pracy są wyposażone w komputery, system łączności zapewnia pełny dostęp do tekstów aktów prawnych publikowanych przez Rządowe Centrum Legislacji (strona www.rcl.gov.pl) oraz zmian w tych aktach prawnych. Ponadto kierownik Referatu ds. Organizacyjnych i Kadr – zgodnie z zakresem czynności – na bieżąco informował pracowników o dokonanych zmianach obowiązujących przepisów w zakresie ich właściwości, przekazując kopie aktów prawnych publikowanych w Dziennikach Ustaw.
Pracownicy mieli pełny dostęp do systemu informacji prawnej. W okresie od 2 grudnia 2010 r. do 2 stycznia 2013 r. PZD korzystał z Systemu Informacji Prawnej LEGALIS. Od dnia 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. PZD posiada dostęp do programu informacji prawnej LEX GAMMA firmy Wolters Kluwer Polska. Dostępne były również przepisy podejmowane przez Radę Powiatu i Zarząd Powiatu Nowosądeckiego (uchwały), Starostę Nowosądeckiego (zarządzenia) – ogłaszane na stronie internetowej Starostwa Nowosądeckiego, a także przepisy wewnętrzne wydawane przez Dyrektora PZD (zarządzenia i decyzje). Ponadto, PZD nieprzerwanie od 1 stycznia 1999 r. posiadał własną obsługę prawną.

(dowód: akta kontroli str. 20-33)

1.4. W okresie objętym kontrolą NIK do PZD nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące zadań związanych z usuwaniem pojazdów z dróg i ich przechowywaniem na parkingach. Zagadnienie to nie było także przedmiotem kontroli organów zewnętrznych ani kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 34-39, 97-100)

1.5. W dniu 15 stycznia 2010 r. na stronie internetowej PZD zamieszczono ogłoszenie informujące o podmiotach wybranych do usuwania pojazdów oraz prowadzenia parkingów na lata 2010 – 2012. W dniu 3 stycznia 2013 r. na stronie internetowej PZD została zamieszczona informacja o wykonawcy, który w okresie od 2 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013 r. wykonywał będzie usługi związane z usuwaniem pojazdów z dróg i prowadzeniem parkingu. W obydwu wskazanych komunikatach zawarto informację, że „zatrzymany pojazd może zostać odebrany przez właściciela lub osobę uprawnioną, (tj. posiadającą dowód rejestracyjny pojazdu) po uiszczeniu opłat naliczonych przez właściciela parkingu w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 17.00 oraz w soboty w godzinach od 8.00 do14.00."

(dowód: akta kontroli str. 40-42)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w wymienionym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na stronie internetowej PZD stwierdzono brak informacji, dotyczącej zasad działania i trybu funkcjonowania w zakresie usuwania pojazdów z drogi na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz informacji o zasadach postępowania właściciela pojazdu w celu jego odzyskania. Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej[3] Powiatowy Zarząd Dróg był zobowiązany do udostępnienia w BIP informacji dotyczących m.in. zasad, ich funkcjonowania oraz trybu ich działania.
   Dyrektor PZD wyjaśnił, że procedury, które dotyczą właścicieli lub użytkowników pojazdów usuniętych z drogi regulują przepisy ustawy, natomiast sposób współpracy, wzajemnych rozliczeń pomiędzy Starostą a wyznaczoną jednostką doświadczenia usług nie dotyczą obywateli. Dyrektor PZD uznał, że wymienione wyżej informacje umieszczone na stronie internetowej 15 stycznia 2010 r. oraz 3 stycznia 2013 r., a także każdorazowa informacja udzielana właścicielowi pojazdu przez organ wydający dyspozycję usunięcia pojazdu oraz podmiot wykonujący usługę usunięcia wyczerpuje potrzeby w zakresie informowania obywateli.

   (dowód: akta kontroli str. 111)

2. W komunikatach wskazujących firmę wyznaczoną do usuwania pojazdów i przechowywania ich na parkingu umieszczono nieprawidłowe pojęcie osoby uprawnionej do odbioru pojazdu z parkingu, jako osoby „posiadającej dowód rejestracyjny pojazdu". Uprawnioną osobą do odbioru pojazdu przechowywanego na parkingu strzeżonym (poza jego właścicielem) jest bowiem osoba, której właściciel udzielił pełnomocnictwa do odbioru pojazdu. Ponadto, w komunikatach tych nie zawarto informacji istotnych dla odbierającego, a wynikających z § 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 czerwca 2011 r. w sprawie pojazdów, których używanie może zagrażać bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu drogowego albo utrudniających prowadzenie akcji ratowniczej[4] i dotyczących spełnienia warunków niezbędnych do odbioru usuniętego z drogi pojazdu.

   (dowód: akta kontroli str. 40, 41, 113, 114)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK uwzględnia w swej ocenie wyjaśnienia Pana Dyrektora i nie kwestionuje faktu, że właściciele czterech usuniętych pojazdów mieli dostęp do niezbędnych informacji, jednak zwraca uwagę, że zgodnie art. 8 ust. 3 przytoczonej wyżej ustawy o dostępie do informacji publicznej do obowiązków PZD należy opublikowanie zasad funkcjonowania oraz trybu działania w każdej sprawie dotyczącej spraw publicznych.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, przygotowanie PZD do realizacji zadań związanych z usuwaniem pojazdów z drogi.

[3] Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.
[4] Dz. U. Nr 143, poz. 846.

2. Podejmowanie działań w stosunku do pojazdów usuniętych z drogi, a nieodebranych w terminie trzech miesięcy przez właściciela pojazdu

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. z dróg powiatu nowosądeckiego na parking strzeżony usunięte zostały cztery pojazdy, w tym na podstawie art. 130a ust. 1 pkt 1 ustawy prawy o ruchu drogowym jeden pojazd oraz na podstawie art. 130a ust. 2 pkt 1a tej ustawy dwa pojazdy i art. 130a ust. 2 pkt 2 ustawy jeden pojazd. Wszystkie pojazdy zostały odebrane z parkingu przez właścicieli przed upływem trzech miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 45)

Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu poinformowała, że w okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. wydała dyspozycje usunięcia siedmiu pojazdów, z tego cztery pojazdy zostały ujęte w ewidencji PZD oraz na podstawie art. 130a ust. 2 pkt 1a dwa pojazdy nieujęte w tej ewidencji, a usunięte 26 sierpnia i 6 października 2011 r. na parking prowadzony przez firmę Moto-Sowa (niewyznaczony przez Starostę). Ponadto w odniesieniu do jednego pojazdu wykazanego w informacji policji, wg wyjaśnień dyrektora PZD, nie doszło do usunięcia gdyż pojazd został usunięty przez przybyciem wezwanej firmy STANLAK. Firma Moto-Sowa nie została wyznaczona przez Starostę do usuwania pojazdów oraz ich przetrzymywania na parkingu strzeżonym, a PZD i Starostwo nie poniosło żadnych kosztów z tytułu usunięcia 2 pojazdów przez firmę Moto-Sowa.

Dyrektor PZD pismami z 21 grudnia 2009 r. oraz 7 stycznia 2013 r. poinformował Komendę Miejską Policji w Nowym Sączu o podmiotach wyznaczonych do usuwania pojazdów z dróg oraz ich przechowywania na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Dane wykonawcy tych usług zostały przesłane również do Straży Miejskiej w Krynicy Zdroju oraz Straży Gminnej w Chełmcu.

(dowód: akta kontroli str. 47-50, 54-56)

2.2. W żadnym przypadku PZD w stosunku do pojazdu usuniętego z drogi w okresie od dnia 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. nie występował do sądu z wnioskiem o orzeczenie jego przepadku na rzecz powiatu. Wszystkie pojazdy zostały odebrane przed upływem trzech miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 46, 57-63)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Wykonanie postanowień sądów o przepadku pojazdu na rzecz powiatu

Opis stanu faktycznego

W okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. nie były prowadzone czynności związane z szacowaniem wartości pojazdów, ani też inne działania, związane z pojazdami usuniętymi z drogi, które objęte byłyby postanowieniami o przepadku na rzecz powiatu. Wszystkie pojazdy zostały odebrane w okresie do 5 dni od daty wydania dyspozycji o usunięciu z drogi.

W poddanym kontroli okresie Starostwo nie wnioskowało do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie działań dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji, usuniętych z drogi na podstawie art. 130a ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 46, 57-63)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Opis stanu faktycznego

4. Prowadzenie parkingów strzeżonych dla pojazdów usuniętych z drogi, ustalanie opłat za ich prowadzenie oraz rozliczanie kosztów usuwania, przechowywania, oszacowania, sprzedaży lub zniszczenia pojazdów

4.1. Zarządzeniem nr 29/2009 Starosty Nowosądeckiego z 11 grudnia 2009 r. w sprawie wyznaczenia jednostek do usuwania pojazdów z drogi oraz wyznaczenia parkingów strzeżonych na usuwane z drogi pojazdy w latach 2010 – 2012 wskazano do wykonania przedmiotowych usług następujące podmioty:

- Stanlak – O. Stanisław, Kompleksowe Naprawy Powypadkowe, Pomoc Drogowa 24h, Librantowa 142, 33-300 Nowy Sącz,
- Mechanika Pojazdowa, Pomoc Drogowa, Handel , Sławomir Antoni P., ul. Krótka 19, 33-380 Krynica,
- PHU „Ptak" Jerzy P., ul. Tarnowska 140a, 33-300 Nowy Sącz.

(dowód: akta kontroli str. 64)

W zarządzeniu Starosty Nowosądeckiego nr 29/2009 dla wyznaczonych jednostek nie określono zasad wykonywania obowiązków z zakresu art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Starosta, jak też działający w jego imieniu Dyrektor PZD nie zawierał umów określających obowiązki tych jednostek oraz zapewniających prawo przeprowadzania ich kontroli w zakresie wykonywania usług związanych z usuwaniem pojazdów.
W dniu 2 stycznia 2013 r. PZD, jako zamawiający, zawarł z PHU „PTAK" umowę, której przedmiotem było usuwanie pojazdów z dróg powiatu nowosądeckiego oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych na podstawie dyspozycji uprawnionych organów, wydanych w trybie art. 130a ust. 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Umowę zawarto na okres od 2 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. do wykonywania usług przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę. W § 9 umowy określono wysokość kar umownych za nienależyte wykonywanie zapisów umowy zarówno dla PZD jako zamawiającego, jak i wykonawcy usług objętych umową. W § 5 umowy uregulowane zostały zasady rozliczeń finansowych pomiędzy zamawiającym a wykonawcą.

(dowód: akta kontroli str. 64-72)

Wyboru firmy do świadczenia usług usuwania pojazdów oraz ich przechowywania dokonano 17 grudnia 2012 r. na podstawie rozpoznania cenowego dla zamówień poniżej 14 tys. euro. Zaproszenie do składania ofert przedstawiono 3 podmiotom, spośród których tylko jeden złożył ofertę w wyznaczonym terminie. Wartość szacunkową zamówienia określono w wysokości 8,1 tys. zł (netto). Umowę z firmą PHU „Ptak" zawarta w oparciu o art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych[5].

(dowód: akta kontroli str. 80-86)

4.2. W § 7 opisanej w pkt 4.1 umowy zawarto postanowienia stanowiące podstawę do przeprowadzania przez PZD kontroli w zakresie dostępnej bazy transportowej i parkingowej oraz w zakresie prowadzonej dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str. 70)

PZD, realizując zapisy zawarte w § 7 umowy, dokonał w dniu 8 marca 2013 r. kontroli w firmie PHU „Ptak". Kontrola ta nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 73)

W okresie od 21 sierpnia 2011 r. do dnia kontroli NIK, tj. do 30 maja 2013 r. w PZD nie zaewidencjonowano skarg, ani też nie odnotowano w rejestrze interwencji, dotyczących świadczenia usług w zakresie usuwania pojazdów oraz funkcjonowania parkingu prowadzonego przez PHU „Ptak".

(dowód: akta kontroli str. 34-39)

[5] Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

4.3. W okresie od dnia 21 sierpnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. nie odnotowano przypadku pozostawania pojazdu na parkingu strzeżonym dłużej niż 3 miesiące.
(dowód: akta kontroli str. 46)

4.4. Dyrektor PZD, działając z upoważnienia Starosty, przygotował projekty uchwał nr 108/IX/11 oraz nr 239/XX/2012 w sprawie ustalenia opłat za usuwanie pojazdów z dróg na terenie powiatu nowosądeckiego na koszt właściciela i przechowywania tych pojazdów na wyznaczonych parkingach strzeżonych. Dyrektor PZD uzasadniał wysokości proponowanych stawek opłat przewidywanym poziomem kosztów czynności związanych z usuwaniem i przechowywaniem pojazdów.
(dowód: akta kontroli str. 91, 102 i 106)

Rada Powiatu Nowosądeckiego podjęła Uchwałę nr 239/XX/2012 z 26 listopada 2012 r. w sprawie ustalenia opłat za usuwanie pojazdów z dróg na terenie powiatu nowosądeckiego na koszt właściciela i przechowywania tych pojazdów na wyznaczonych parkingach strzeżonych[6], która podtrzymała stawki kwotowe opłat określone w uchwale nr 108/IX/2011[7]. W uchwale nr 108/IX/2011, a także w uchwale nr 239/XX/2012 Rada podała w uzasadnieniu, że uwzględnione zostały wysokości maksymalnych stawek określonych w art. 130a ust. 6a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Rada w tych uzasadnieniach podała, że uwzględniła przewidywane koszty usuwania i przechowywania pojazdów oraz koszty odstąpienia od usunięcia pojazdów.
(dowód: akta kontroli str. 74-75, 89-90)

4.5. W okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. obowiązywały stawki wynagradzania podmiotów za usługi związane z usuwaniem i przechowywaniem pojazdów ustalone w uchwałach nr 57/V/2007 z 30 marca 2007 r., nr 108/IX/2011 z 2 września 2011 r.[8], a także w uchwale nr 239/XX/12 z 26 listopada 2012 r. Rady Powiatu Nowosądeckiego.
Ustalone przez Radę Powiatu Nowosądeckiego stawki opłat w uchwale nr 57/V/2007 z 2007 r. obowiązywały do 12 października 2011 r. i zostały odniesione do czynności wykonywanych przez wyznaczone podmioty w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów obejmujące: dojazd (opłata liczona od km przebiegu), załadunek (opłata liczona od maksymalnej dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu), przechowywanie.
Natomiast stawki obowiązujące w okresie od 13 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. ustalone zostały w układzie określonym w art. 130a ust. 6a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Wysokość tych stawek nie przekraczała maksymalnej wysokości ustalonej ustawą i obwieszczeniami Ministra Finansów.
(dowód: akta kontroli str. 74-77, 89)

W okresie objętym kontrolą NIK cztery pojazdy (samochody osobowe) zostały usunięte z dróg publicznych leżących na terenie powiatu oraz przetransportowane na wskazane przez Starostę parkingi, a ich łączny czas przechowywania wyniósł 9 dób. Zgodnie z przyjętymi w opisanych uchwałach stawkami, należność za te usługi powinna wynieść 1870 zł[9]. Opłaty z tego tytułu naliczały i pobierały wyznaczone jednostki do usuwania i przechowywania pojazdów, które stanowiły ich przychód z tytułu świadczonych usług. Zatem, przychody z tego tytułu nie zostały zaewidencjonowane w PZD, a także środki z tego tytułu nie były przekazywane do budżetu Powiatu.
Od 21 sierpnia 2011 r. do dnia kontroli NIK, tj. do końca maja 2013 r. PZD nie poniósł żadnych kosztów bezpośrednio związanych z usuwaniem i przechowywaniem pojazdów zatrzymanych w tym okresie na podst. art. 130a ustawy prawo o ruchu drogowym. W okresie tym Dyrektor PZD nie składał również Zarządowi Powiatu Nowosądeckiego sprawozdań z zadań realizowanych na podstawie tego artykułu.
(dowód: akta kontroli str. 53-54, 56, 78-79)

---

[6] Opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego 6 grudnia 2012 r.
[7] Opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego 29 września 2011 r.
[8] Uchwała nr 108/IX/2011 w sprawie ustalenia opłat za usuwanie pojazdów z dróg na terenie powiatu nowosądeckiego na koszt właściciela i przechowywania tych pojazdów na wyznaczonych parkingach strzeżonych została opublikowana 29 września 2011 r. i weszła w życie 14 dni od daty ogłoszenia.
[9] 4×400zł+9×30zł=1870 zł

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Opłaty z tytułu usunięcia pojazdów oraz ich przechowywania, oszacowane w wysokości 1870 zł, nie stanowiły dochodu Powiatu pomimo, że art. 130a ust. 6e ustawy Prawo o ruchu drogowym tak stanowi.
   Dyrektor PZD wyjaśnił, że usługi w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów realizowały podmioty wyznaczone przez Starostę Nowosądeckiego na podstawie ówczesnego brzmienia art. 130a ust. 5a oraz 5c ustawy prawo o ruchu drogowym. Kryteria wyznaczenia jednostek do realizacji tych zadań oraz tryb postępowania określały ust. 5b, 5d i 5e tego przepisu, który nie przewidywał rozliczeń pomiędzy Starostą (PZD) a wykonawcami usługi. Ustawa nie upoważniała Starosty do nakładania na wyznaczone podmioty obowiązku przekazywania informacji o rozliczeniach finansowych w tych przypadkach, ani nie dawała podstaw do żądania takich informacji. Ponieważ, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw[10], jednostki usuwające pojazdy oraz jednostki prowadzące parkingi strzeżone wyznaczone na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, realizowały swoje zadania przez okres, na jaki zostały do tego wyznaczone, tak więc do 31 grudnia 2012 r. jednostki wyznaczone zarządzeniem przez Starostę zobowiązane były wykonywać swoje zadania na zasadach, które obowiązywały w dniu wyznaczenia. Zasady te nie przewidywały rozliczenia świadczonych usług ze Starostą. (PZD).

   (dowód: akta kontroli str. 53-55, 78-79)

   Ponadto, w dniu 27 czerwca 2013 r. dyrektor PZD wyjaśnił, że znowelizowana ustawa Prawo o ruchu drogowym nie dawała staroście kompetencji do zmiany zasad wykonywania usług przez firmy wyznaczone przez Starostę w 2009 r. Firmy te podjęły się wykonywania określonych zadań w stanie prawnym obowiązującym w okresie ich wyznaczenia, a ustawa nie nakładała na te firmy nowych obowiązków w zakresie rozliczeń.

   (dowód: akta kontroli str. 111)

2. W związku z nowelizacją art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, w treści obowiązującej od 21 sierpnia 2011 r., NIK nie stwierdziła działań Dyrektora PZD w celu określenia obowiązków wyznaczonych jednostek do usuwania pojazdów z dróg i przechowywania ich na parkingu strzeżonym. W konsekwencji w okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. PZD nie zabezpieczyło prawidłowego wykonania zadań wyznaczonym podmiotom, które de facto realizowały zadania własne Powiatu, określone w art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Jednocześnie nie ustalono odpowiedzialności z tytułu nieprawidłowego wykonania zadań przez te podmioty.

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych ustaw określono, że jednostki usuwające pojazdy oraz prowadzące parkingi strzeżone, wyznaczone na podstawie przepisów obowiązujących przed nowelizacją realizowały swoje zadania przez okres na jaki zostały wyznaczone. Zarówno ustawa zmieniająca, jak i ustawa Prawo o ruchu drogowym nie stanowi, że przedłuża się dotychczasowe zasady rozliczeń finansowych, które de facto nie zostały określone ani w Zarządzeniu Nr 29/2009 Starosty Powiatu Nowosądeckiego z 11 grudnia 2009 r., ani też nie zawarto z wyznaczonymi jednostkami umów cywilno-prawnych, regulujących zasady rozliczeń. Zatem, przepis art. 130 a ust. 6e ustawy Prawo o ruchu drogowym obowiązuje od dnia wejścia w życie przytoczonej nowelizacji, tj. opłaty z tytułu ponoszonych kosztów usuwania i przechowywania pojazdów stanowić powinny dochód własny Powiatu.
W art. 130a ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym zawarto zobowiązanie do corocznego ustalania przez Radę Powiatu wysokości stawek opłat za usuwanie pojazdów z dróg

[10] Dz. U. Nr 152, poz. 1018

i przechowywanie ich na parkingu strzeżonym. Wprawdzie nie stwierdzono aby maksymalne stawki opłat, określone w tej ustawie, zostały przekroczone to jednak dostosowanie zasad określania stawek nastąpiło w uchwale nr 108/IX/2011, która weszła w życie dopiero od 13 października 2011 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, zapewnienie przechowywania na wyznaczonych parkingach pojazdów usuniętych z przyczyn określonych w art. 130a ust. 1 – 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz ustalenia opłat za ich prowadzenie w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami. NIK negatywnie ocenia jednak brak takich uregulowań pomiędzy wskazanymi przez Starostę podmiotami, w wyniku których poniesione w okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. przez właścicieli pojazdów opłaty z tytułu usunięcia pojazdu z drogi oraz przechowywania ich na parkingu strzeżonym nie stanowiły dochodu własnego Powiatu – wbrew dyspozycji zawartej w art. 130a ust. 6e ustawy prawo o ruchu drogowym.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1) uregulowanie zasad wynagradzania podmiotu wykonującego usługi w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów w sposób zapewniający przestrzeganie przepisu określonego w art. 130a ust. 6e ustawy Prawo o ruchu drogowym,
2) poinformowanie na stronie internetowej PZD o zakresie działań, odpowiedzialności oraz konsekwencjach wynikających z dyspozycji usunięcia pojazdu z drogi publicznej oraz skierowania go na parking strzeżony w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, lipca 2013 r.

Kontroler
Tadeusz Jasiński
specjalista kontroli państwowej